

POKOJ A DOBRO

Katolícky občasník farnosti Markušovce, filiállok Teplička a Lieskovany

Ročník 2

Cíleslo 3

Júl 2000

Pred 269 rokmi biskup Alexander Máriašsy posvätil ku ctí sv. Michala archanjela oltár v kostole v Markušovciach (6. júla 1731), pred 10 rokmi požehnal spišský biskup Dr. František Tondra oltár v kostole v Lieskovanech (15. augusta 1990) a pred 2 rokmi spišský pomocný biskup Andrej Imrich posvätil oltár v kostole v Tepličke (24. apríla 1998). Nech sa tieto udalosti stanú aj naším osobným posvätením, nech sa denne stávame duchovným oltárom!

"Preto t'a, Otče, pokorne prosíme: posváť tento oltár a zahrň ho nebeským požehnaním, aby bol navždy miestom Kristovej obety a Pánovým stolom, pri ktorom sa bude tvoj ľud posilňovať božskou hostinou..."
z modlitby posviacky oltára

Oltár je znakom Krista. Preto stredobodom pozornosti i každej činnosti počas svätej omše je oltár: knaz si ho na začiatku i na konci uctí bozkom; kto prechádza okolo oltára, ukloní sa oltáru; na oltári sa koná najsvätejšia obeta sv. omše; pri oltári sa modlí a z oltára

Detail fotografie Markušoviec z roku 1871

ktorí sa napchávajú hamburgermi, aby sa najedli. Avšak pri stolovaní okrem jedenia sa človek stáva tomu druhému človekom, priateľom, bratom, sestrou... Oltár je však aj miestom Kristovej veľkonočnej hostiny, kde stolujúci okrem bratstva získavajú aj pokrm večného života.

Aj kresťan má byť v istom zmysle miestom veľkonočnej hostiny. Aj pri ňom by mali padáť bariéry, otvárať sa srdcia, zbližovať duše. Aj pri

SME DUCHOVNÝM OLTÁROM!

berú veriaci duchovnú poslu.

Aj kresťan má byť znakom Krista. Má byť podmetom i predmetom úprimnej ľudskej úcty a tiež žriedľom posily iným.

Oltár je však aj miestom veľkonočnej hostiny, kde sa veriaci stretávajú a stolujú spolu s Kristom. Je to Kristov stôl, Kristova menza. Pri stolovaní padajú bariéry, otvárajú sa srdcia, ústa rozhovoria, duše sa zblížia. Stolovanie je niečo viac než iba jedenie. Aj v supermarketu je množstvo ľudí,

nom by sa mal človek stávať tomu druhému človekom, priateľom, bratom, sestrou. No predovšetkým by mal človek v kresťanovi stretnúť Krista, darcu večného života!

Kresťan je duchovným oltárom! Sv. Gregor Veľký volá: "Čo iné je božím oltárom, než duše tých, čo žijú správne? A teda právom sa srdce spravodlivých nazýva božím oltárom!" A sv. Polykarp napomína veriacich, aby žili sväto, pretože sú "božím oltárom".

Ján Duda

Z OBSAHU:

Kresťanský pozdrav	2
Ako to bolo?	3
Expozitúra v Rudňanoch	4
Putovanie obrazov	5
Naši jubilanti: Mrovčák, Šefčík, Pačnár	7
Biskup Ján Vojtaššák	9
Listáreň a inzercia	10
Klebeteň	11

Krest'anský pozdrav

Keby sme v slovníku cudzích slov hľadali slovo pozdrav, určite by sme ho tam nenašli. Nie preto, žeby bol slovník obsahovo pri-malý, ale jednoducho pre-to, že slovo pozdrav je natoľko známe a používa-né, že do slovníka tohto dru-hu určite nepat-rí. Rovnako by sme asi po-chodili, keby sme hľadali slovné spojenie krest'anský pozdrav v „slovníku no-vodobého krest'ana“. Tiež by sme ho častokrát märne hľadali. Samozrejme čest' výnimkám!

Používanie krest'anského pozdravu sa bohužiaľ obme-dzilo na minimum. Zdravíme sa tak nášmu duchovnému otcovi pri kostole, vtedy keď vstupujeme do spovedelnice, prípadne takto zdravíme ešte starších ľudí, keď ich stretneme na ulici. A naši školáci tak zdravia len svojich učiteľov náboženstva.

Kde sa stala chyba? Čím to je, že pozdrav tak často v minulosti používaný, upadá do zabudnutia. Prečo sa my "moderní krest'ania" za tento pozdrav hanbíme? Ved' je to také jednoduché vyslovit: Po-chválený buď Ježiš Kristus. A odpoved: Naveky Amen. Po-vedzme si ho ešte raz, každý sám v duchu len pre seba slovo za slovom a zamyslime sa nad jeho obsahom. Je to také jednoduché a prosté. Každým týmto pozdravom chvílime Pána Ježiša, nášho Vykupi-tela, ktorý za nás umrel na krí-ži, aby sme my všetci mohli byť raz spasení.

Možno je tento pozdrav pre našu hektickú dobu pri-dlhý, či nebudaj až staromódny. Možno sme poniekorí po-značení ešte minulou dobu, keď sme sa takto zdraviť ne-mohli a dnes ani po 10 rokoch si nevieme, ale hlavne ne-chceme zvyknúť na to, že je to úplne bežné a normálne. Všetci sa však určite zhodne-me na tom, že pozdrav by mal

byť v prvom rade úprimný a mal by znieť úctivo voči oso-be, ktorej sa zdravíme alebo voči spoločnosti, do ktorej vstupujeme. A každý takýto úprimný a úctivý pozdrav by mal byť s patričnou úctou aj prijatý. A preto vobec netreba odsudzovať ľudí, ktorí sa úprimne a so všetkou úctou tomu prináležiacou, pozdra-via svojmu duchovnému ot-covi jednoducho: Dobrý deň! Je to určite hodnotnejšie, ako keď sa krest'anský pozdrav vysloví skomolene alebo sa jednoducho len "precedí" po-medzi zuby. A už nehovoriac o tom, že je neporovnatelný s javom, keď jednoducho od hanby alebo snád z nerozhodnosti, ako sa po-zdraviť pánu farárovi, keď ho stretneme mimo kostola, tak sa mu jednoducho vyhneme alebo sa robíme, že ho nepo-známe.

Preto si myslím, že kaž-dý by sa mal zdraviť tak, ako mu to káže jeho srdce, rozum a svedomie. Sme kresťania a ku kresťanstvu patrí aj kres-t'anský pozdrav. Ten by však mal byť snád tou poslednou perličkou a ozdobou v našej pokladnici plnej dobrých skut-kov, pretože v prvom rade by sme mali kresťansky žiť. Ne-preturnovať sa a nerobiť nie-čo len preto, že to takto má byť. Snažme sa však pre-klenúť túto bariéru sami vo svojom vnútri pomaly a nená-silne. Nielen preto, aby v rámci kresťanských tradícií kresťanský pozdrav nevyh-y-nul, ale hlavne preto, aby sme mohli oslavovať a chváliť meno nášho Pána Ježiša každý deň i takým bežným javom akým je pozdrav.

A na záver by sme mohli dodať ešte toľko: Sebehorší pozdrav je lepší ako žiad-en, ale najlepší je ten, ktorý sa často a pravidelne používa!

Mária Krotká

Svätý Otec mal narodeniny!

Dňa 18.5.2000 si nielen Cirkev, ale i celý svet v súvislosti s osemdesiatimi narodeninami hľavy Cirkvi spomína na jeho život a dôležité udalosti, ktorých aktérom bol práve Ján Pavol II. Počas svojho života navštívil mnoho krajín s posolstvom mieru. Ľloveka, ktorý sa celý život snaží o ekumenizmus, si váži právom celý svet. Ani dnes, aj keď mu staroba ubera sily, jeho aktivity ešte neskončili. Stále, hoci s najväčším vypätiom súl, po-zdravuje pútnikov a žehná ich. Aj mymu vyprosujeme ešte veľa súl do ďalšieho života.

-mha-

Ruženec počas liturgických období

Modlitba sv. ruženca je aktuálna počas celeho liturgického roka. Mnohí z nas však nie sú oboznámeni s tým, preto sa počas liturgických období uprednostňuje len istá časť ruženca.

Tajomstvá ruženca sú v jednočlenných liturgických obdobiah vycenené. Je známe a v praxi zaužívané, že počas obdobia cez rok sa tajomstvá ruženca menia počas dňa v týždni. Po-stupne sa modlimie radostný, po ňom bolestný a nakoniec slavnostný ruženec. Iný je spôsob modlitby ruženca v ďalších obdo-biach liturgického roka. Napr. počas adventu sa má modliť iba radostný ruženec a podobne aj v poľnom období bolestný. Prečo?

Na túto otázku nám od-povie apostolský list pápeža Pavla VI. *Mariäls Cultus*. Pavol VI. vymenúva viacej aspektov, ktoré charakte-rizuju formu tejto modlitby. V prvom rade hovorí o bib-lickom charaktere ruženca. Z Evanjelia sa čerpajú ru-

zenové tajomstvá i hlavné formuly modlitby. Ďalej sa uvádzá, že v ružencu sa uvažuje o hlavných spaso-rosných udalostiach Ježišovho a Mariiného života. To nám dovoluje označiť mod-litbu ruženca za kristologic-kú. Najdôležitejší aspekt pre túto problematiku je pri-rádenie modlitby ruženca k liturgii. Ruženec takisto ako liturgia sa živi Svätym pismom. Je uplné zameraný na Kristovo tajomstvo. Keďže ruženec je modlitba predovšetkým meditaívna, modliacemu sa prípomína toto tajomstvo rozjímaním. A tak to, čo prežívame a slavíme v liturgii, máme preniesť aj do modlitby ru-ženca. Ruženec takto pri-pravuje srdcia veriacich na slávenie liturgie.

Katechizmus nám odpo-ruča modliť sa sv. ruženec takto: radostný v adventom období alebo pondelok a štvrtok, bolestný v poľnom období alebo utorok a piatok, slavnostný vo veľko-nočnom období alebo stredu, sobotu a nedelu.

Cyril Hamrák

AKO TO VLASTNE BOLO?!

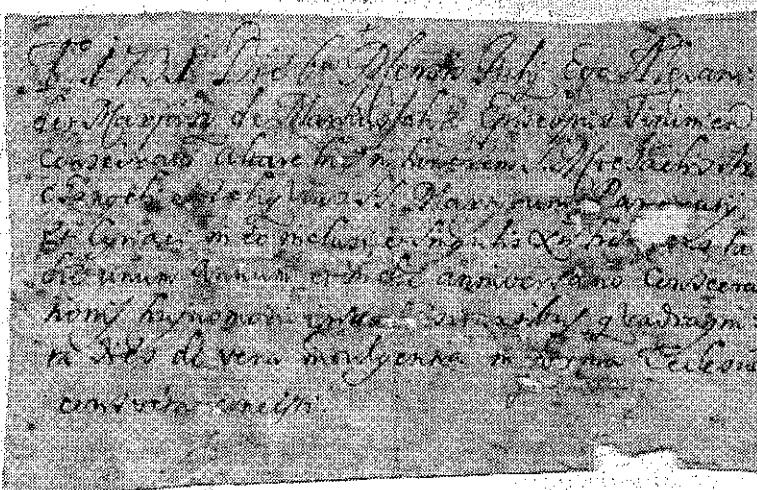
Markušovský hlavný oltár sv. Michala archanjela má zvláštnu kompozíciu: na oltárom stole, ktorý je z kameňa, je umiestnený pozlátený barokový drevený bohostánok. Za oltárom stolom a nezávisle na ňom sa vypína hore až k klenbe oltárna drevená konštrukcia, ktorej dominantou je obraz sv. Michala archanjela.

Ked' sme chystali úpravu interiéru kostola v súvislosti s vybudovaním podlahového kúrenia a často som pozeral, čo je potrebné upraviť a vylepšiť, všimol som si, že pri pohľade na hlavný oltár vrchná časť bohostánku zakrýva spodnú časť obrazu sv. Michala. Po porade s odborníkmi som sa rozhodol, že kamenný oltárny stôl hlavného oltára znížime o niekoľko centimetrov.

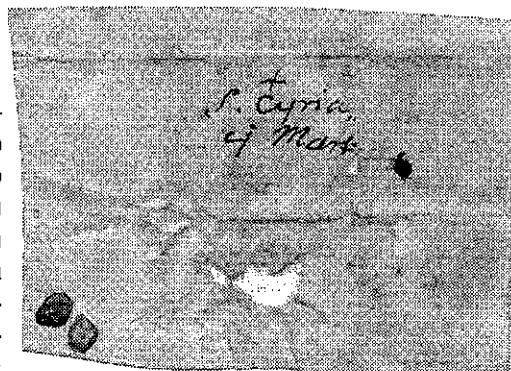
A tak stavebný majster Štefan Kalafut spolu so Štefanom Šterbákom a ďalšími pomocníkmi, pristúpil k oltáru, aby vykonal potrebné. Po uvoľnení vrchnej oltárnej kamennej dosky, kde sa vzala, tu sa vzala, vypadla malá kovová krabička značne poznáčená ve-kom. Ked' sme krabičku otvorili, ukázali sa tri zvnuté a latínčinou popísané papierové lístky. Pán Štefan Šterbák, muž úctyhodného veku a vzdelaním ekonóm, ktorý rád nad vecami premýšla, usúdil, že to asi bude odkaz minulých generácií, ktoré tiež kedysi opravovali kostol tak ako my teraz. Preto sa roz-

hodol a doma napísal lístok, ktorý bol na druhý deň vložený do hlavného oltára. Na lístku bolo v krátkosti zaznačené, že roku Pána 1998, kedy je farárom v Markušovciach Dr. Ján Duda a kaplánom Mgr. Tomáš Majerčák, pri oprave kostola a reálizácii podlahového kúrenia na pamiatku pre ďalšie generácie udalosť zaznamenal Štefan Šterbák, člen Hospodárskej rady farnosti Markušovce.

Ručne písaný latinský text, nájdenej v krabičke, bol na viacerých miestach rozožratý a poškodený. Ani ja som ho nevedel rozlúštiť. Preto som sa v Kňazskom seminári v Spišskej

Kovová krabička
nájdená v oltári

Lístok, do ktorého boli vložené
ostatky sv. Cyríaka

Ien vzácny (dnes už 269 rokov starý) rukopis biskupa Alexandra Máriássyho, ale máme aj dokument o konsekracii hlavného oltára kostola v Markušovciach. Presný latinský text a slovenský preklad som zverejnil v časopise Pokoj a dobro 1 (marec)

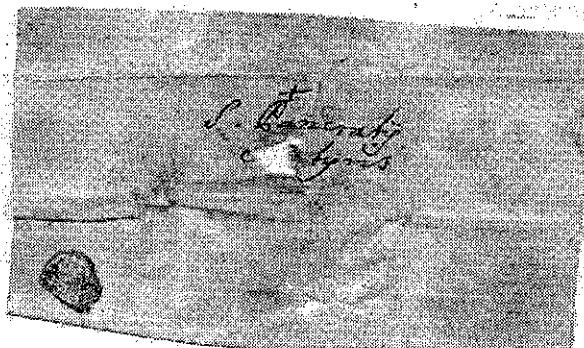
1999 na tretej strane.

Ked' som držal v ruke rukopis biskupa Alexandra Máriássyho, mal som zvláštny pocit: ako keby som bol v jeho tesnej blízkosti, ved' on sám písal tento list a držal ho vo svojich rukách... A až ho raz stretnem v kráľovstve nášho Pána, porozprávame si o tom iste niečo viac. Ale aj tak ten nás obaj je krásna skutočnosť: dáva nám možnosť trochu viac

spoznať ľudí a ich činy, ktorí milovali tento Pánov chrám tak alebo možno i viac, ako ho máme radi teraz my a chodili po tých miestach, po ktorých chodíme teraz my. Nemáte z toho zvláštny pocit aj vy?

Ján Duda

Kapitule obrátil s prosbou o pomoc na svojho kolegu a známeho slovenského historika, docenta Ivana Chalupeckého z Levoče (predpokladal som, že ako dlhorocný archívny pracovník bude mať skúsenosti s latinskými rukopismi a nemýliť som sa), aby text významovo preložil. Tak sme sa mohli dozvedieť, že ide o vzácny objav: biskup Alexander Máriássy z Markušoviec vlastnoručne napísal, že dňa 6. júla 1731 konsekroval tento oltár ku cti sv. Michala archanjela a vložil doň ostatky sv. mučeníkov Cyriaka a Pankráca. Takto sa nám dostal do rúk nie-

Lístok, do ktorého boli vložené
ostatky sv. Pankráca

Markušovskí kapláni v Rudňanoch

Zo záujmom som si prečítal článok pána farára Dr. Jána Dudu vo vašom farskom časopise *Pokoj a dobro*, v ktorom opísoval markušovských farárov, správcov farnosti a kaplánov, ktorí vo farnosti pôsobili. Týmto článkom chcem doplniť jeho článok o markušovských kaplánoch - expozitoch, ktorí spravovali Rudňany.

Do roku 1920 boli Koterbachy čiže Rudňany filiálkou farnosti Markušovce. Na jesenní v septembri roku 1920 bola v Rudňanoch zriadená expozitura, čo môžeme preložiť ako pobočka. V Cirkvi sa pre tento prípad používal aj názov **capellania localis**, čo znamená miestna kaplánka alebo tiež vysunutá kaplánka. V praxi to znamenalo, že v Rudňanoch bol markušovský kaplán, ktorý v menovacom dekréte mal napísané, že je markušovským kaplánom, ale ktorý v Rudňanoch býval a nebol priamo podriadený markušovskému farárovi.

Tento stav vysunutej kaplánky trval až do 1. 1. 1994, kedy otec biskup František Tondra povýšil expozitúru Rudňany na farnosť Rudňany a k tejto farnosti pričlenil

ako filiálu Matejovce nad Hornádom, ktoré dovtedy patrili k farnosti Chrast' nad Hornádom.

Prvým markušovským kaplánom – expozitom v Rudňanoch bol **Alexander Borženský**. Narodil sa 6. 7. 1886 v Poprade – Veľkej. Na kňaza bol vysvätený v Sp. Kapitule 2. 1. 1910. Ako kaplán pôsobil v Kluknave a v Levoči. Od roku 1914 do 1918, čiže cez prvú svetovú vojnu, pôsobil ako vojenský kaplán. Od roku 1918 je opäť kaplánom v Levoči a od 2. 9. 1920 je kaplánom – expozitom v Rudňanoch. Tu pôsobil až do 24. 4. 1929. Odiaľ odišiel za správca farnosti Ľubica, kde bol zároveň aj dekanom a školským dozorcом. Zomrel 1. 6. 1959 a pochovaný je vo Vrbove.

Dalším kaplánom – expozitom bol **Karol Uhlárik**. Narodil sa 6. 11. 1899 v Šuji (farnosť Rajec v nitrianskej diecéze). Na kňaza bol vysvätený 29. 6. 1924. Ako kaplán pôsobil v Sedliackej Dubovej, v Sp. Belej a v Sp. Podhradí, odkiaľ 25. 11. 1929 prišiel do Rudňan. Tu pôsobil do 31. 8. 1932. Potom bol farárom v Ústí nad Oravou a od roku 1942 v Bzinách.

Od roku 1947 bol riaditeľom diecéznej charity a od 1. 10. 1951 je opäť expozitom v Rudňanoch. Tentoraz je v Rudňanoch do 11. 1. 1954. Od roku 1954 do roku 1962 je vo väzení. Po prepustení dva roky pracuje ako robotník. Od roku 1964 je duchovným správcom u rehoľných sestier a od roku 1969 až do roku 1977 bol

ti Podbiel. Odtiaľ odišiel na dôchodok do charitatného domu v Pezinku, kde aj zomrel 29. 1. 1983. Pochovaný je na cintoríne v Rajci.

Od 31. 8. 1932 až do 30.

4. 1950 bol expozitom **Ján Slodička**. Narodil sa 1. 6. 1905 v Sp. Belej. Na kňaza bol vysvätený v Spišskej Kapitule 29. júna 1929. Ako kaplán pôsobil v Záhrivej a Tvrdošíne. V roku 1931 bol správcom farnosti Tvrdošína roku 1932 sa stal správcom farnosti Ústie nad Oravou. Ešte v tom istom roku 31. 8. 1932 sa stal expozitom v Rudňanoch. V roku 1950 bol zatknutý a odsúdený. Od roku 1955 až do roku 1957 bol správcom farnosti Valaská Dubová. Potom opustil kňazskú službu.

Další expozitom v Rudňanoch sa stal **Michal Šefčík**.

Od 14. 10. 1964 do 26. 10. 1965 bol expozitom **Jozef Kertis**. Narodil sa 4. 1. 1917 v Youngstown, Ohio, USA. Na kňaza bol vysvätený 14. 6. 1942 v Sp. Kapitule. Ako kaplán pôsobil v Lokci, potom bol krátko administrátorom v Krušetnici, potom opäť kaplán v Sp. Podhradí, Poprade, Kežmarku a Veľkej Lomnici. Od roku 1950 až do roku 1964 bol mimo pastorácie. Bol odsúdený na 15 rokov väzenia, z čoho 10 rokov odsekal v rôznych väzniciach (Mirov, Ilava, Leopoldov, Jáchymov). Po prepustení pracoval ako robotník vo výrobe. Potom bol rok expozitom v Rudňanoch a potom bol správcom farnosti Smižany až do 1. 10. 1984, kedy odchádzal na dôchodok. 14. 10. 1985 zomrel. Pochovaný je na cintoríne v Smižanoch.

Dalším rudnianskym expozitom bol **Vojtech Anton Velký**. Narodil sa 2. 1. 1915 v Levoči. Vstúpil do Rehole bratov menších konventuálov minoritov. (OFMConv.). Vysvätený na kňaza bol 5. 7. 1941. Ako kaplán pôsobil

v Brne, Jihlave a Opave. Od roku 1946 bol správcom farnosti Opava a čestným opavským kanonikom. Od roku 1961 je mimo pastorácie. Od 15. 10. 1965 je expozitom v Rudňanoch až do 15. 11. 1975. Potom sa stal správcom farnosti Sp. Nová Ves a zároveň aj zástupcom dekana. Zomrel 18. 4. 1987 a pochovaný je v Sp. Novej Vsi.

Dalším expozitom bol **Jozef Šterbák**. Narodil sa 17. 2. 1918 v Malom Slavkove. Na kňaza bol vysvätený 14. 6. 1942 v Sp. Kapitule. Kaplánom bol v Slovenskej Vsi, Sp. Novej Vsi a Ružomberku. Od roku 1953 bol mimo pastorácie. Bol odsúdený na 10 rokov väzenia, z čoho strávil vo väzení 5 rokov. Po prepustení pracoval ako stavebný robotník. Od roku 1965 bol správcom farnosti Sp. Štvrtok, od roku 1969 správca farnosti Sp. Podhradie, od roku 1970 správca farnosti Harichovce a od 15. 11. 1975 až do 30. 1. 1978 bol expozitom v Rudňanoch, odkiaľ odišiel na dôchodok a býval v Poprade. Zomrel 26. 4. 1986 v Poprade a pochovaný je v Malom Slavkove.

Dalším expozitom bol **Ján Tomáškovič**. Narodil sa 4. 1. 1924 v Abrahámovciach. Na kňaza bol vysvätený 20. 11. 1949 pre rehoľu Redemptoristov. (CSsR). Ako rehoľník bol v sústredovacích táborech. Potom bol vo ZVS a od roku 1954 pracoval ako robotník. Od roku 1968 bol správcom farnosti Žakovce, od roku 1972 správcom farnosti Sp. Sobota, od roku 1974 správcom farnosti Brutovce a od 25. 3. 1978 bol expozitom v Rudňanoch až do 10. 8. 1991, kedy odišiel k svojej reholi. Do roku 1993 bol ako výpomocný duchovný vo farnosti Staré Hory a potom odišiel za duchovného správcu k rehoľnému sestrámu do Rohova, kde žije dosiaľ.

Ján Marhefka

Pred kostolným krížom v Rudňanoch správcom farnos-

ROZHĽADY S FARNÍKMI

Tieto rozhľadysa uskutočnili v rodinach, ktoré prijali do svojich domov dva putovné obrazy – obraz Panny Márie a Božského Srdca Ježišovho.

Martin Grečko a jeho manželka Darina (Markušovce) majú štyri deti. Dve slečny – Zuzku a Katku, ktoré nedávno prijali sviatost birmovania, syna Martina a najmladšieho synčeka Tomáša, ktorý je momentálne najobľúbenejším súrodencom. A tu sú ich vyjadrenia:

1. Aký je Váš názor na putovanie dvoch obrazov vo všetkých troch dedinách našej farnosti?

Rozhodnutie pána farára nechať putovať dedinou dva obrazy je veľmi dobrá myšlienka, lebo jeden obraz by nesistol prejsť celou dedinou počas jedného roka. A že jeden z nich je obraz Panny Márie a druhý Božského Srdca – to nevadí, lebo my sa modlíme s Máriou k Bohu. A tiež môžeme povedať, že tie dva obrazy spájajú počas celého týždňa dve rodiny na spoločných modlitbách.

2. Ako ste Vy osobne prezívali týždeň modlitieb pred obrazom?

Pán Ježiš povedal: "Kde sú dvaja alebo tria zhromaždení v mojom mene, tam som aj aj medzi nimi." Keď sme mali celý týždeň obraz doma, viac sme si uvedomovali a cítili, že Boh je medzi nami, v našej rodine. Spoločná modlitba pred putovným obrazom viac zjednotila rodinu, upevnila lásku.

3. Aké aktivity by ste ešte uvítali v jubilejnom roku, zvlášť v našej farnosti?

V jubilejnom roku by mal asi každý kresťan putovať do Svätej zeme, kde žil Ježiš alebo aspoň do Ríma. To si samozrejme nemôžu dovoliť všetky rodiny. Preto by bolo možno dobré urobiť si spoloč-

nú púť na Mariánsku horu do Levoče, kde by nám pán farár odslúžil svätú omšu a zároveň by sme túto púť mohli spojiť aj s návštavou katedrálneho chrámu našej Spišskej diecézy.

4. Váš odkaz rodinám, ktoré ešte len prijmú obrazy do svojich rodín:

Rodinám, ktoré prijmú obraz do domu, by sme chceli odkázať, aby si uvedomili, že prostredníctvom obrazu prichádza do ich rodiny Boh. Aby si viac uvedomili Božiu prítomnosť vo svojej rodine, že je to čas milosti a tak sa vzájomne obdarovali láskou a pokojom.

Zhvárala sa
Monika Hodnická

Rozhovor s rodinou pána Miroslava Kozáka. Spolu s manželkou Máriou vychovávajú tri deti: syna Jakuba a dcéry Mirku a Luciu. V súvislosti s putovaním obrazov v rámci jubilejného roka v našej farnosti som im položila pári otázok.

1. Aký prínos mal pre Vás, pre Vašu rodinu putovný obraz? Čo pozitívne Vám daľ?

Hoci modlitba je každodenná súčasť nášho života, predsa tá spoločná je príťažlivejšia a viac nás obohacuje.

Stretnutie pri obrese Božského Srdca nám dodalo viac sily, lásky a porozumenia.

2. Mohli by ste nám v skratke popísť, ako u Vás prebiehala samotná modlitba?

Pred obrazom sme sa pomodlili desiatok sv. ruženca, litánie, modlitbu za zdravie rodiny, za deti a to všetko sme obetovali Božskému Srdcu.

3. Čo si myslíte o tejto aktivite v našej farnosti v rámci jubilejného roka 2000? V čom vidíte jej význam, čo pozitívne pre našu farnosť prinesie? Aké iné aktivity by ste v našej farnosti uvítali?

Už len to, že si donesiete obraz a s ním aj požehnanie domov, nás zavázuje viac myslieť na duchovné hodnoty.

Zároveň nás to nabáda zotvárať v tomto "duchovnom eláne" "pokial" možno čo najdlhšie.

Čo sa týka tých iných aktivít, radi by sme uvítali duchovné stretnutia mládeže, ale aj mladých rodín. Myslíme si, žeby boli vzácnym obohatením duchovného života v rámci našej farnosti.

4. Čo by ste popriali rodinám, ktoré na tieto obrazy ešte len čakajú?

Sme veľmi radi, že u nás v Lieskovoch putuje obraz z domu do domu bez akýchkoľvek problémov. Teší nás, že obraz nikto neodmietol.

Rodina Kozákova z Lieskovan

Rodinám, ktoré tieto obrazy ešte nenaštívili, z celého srdca prajeme veľa radostí zo spoločne strávenej modlitby v kruhu svojej rodiny. Pevne veríme, že chvíle strávené pri spoločnej modlitbe nebudú pre celú našu dedinu len premáreneným časom, ale práve napak, že nám všetkým prinesú pokoj a lásku.

5. A ešte na záver, čo by ste popriali našim farníkom v jubilejnom roku 2000?

Prajeme nám všetkým, aby jubilejný rok bol pre nás rokom milosti pre naše deti, naše rodiny i pre celú našu farnosť. Nech sa nám aj počas tohto roka darí Pána Boha nielen hľadať, ale aj nachádzať a to v každodennom bež-

Rodina Grečkova z Markušoviec

nom živote. K tomu nám Pán Boh pomáhaj.

Zhovárala sa Mária Krotká

Rozhovor s rodinou pána Sendreja. Na otázky odpovedala pani Mária aj pán Jozef:

1. Prijali ste do svojej rodiny obraz Panny Márie, pri ktorom sa v tomto jubilejnom roku modlievajú rodiny v našej farnosti. Ako ste prežívali týždeň modlitieb pri tomto obraze?

Mária: Veľmi sa nám páčila atmosféra, ktorá u nás počas tohto týždňa modlitieb pri obraze vznikla. Máme tri deti, Lukáša (12 rokov), Martínu (10 rokov) a Jožka (9 rokov) a aj im sa modlitby pri obraze páčili. Každý večer sami pravili obraz, sviečky a tešili sa na spoločnú modlitbu.

Jozef: Okrem modlitieb, ktoré sa pri obraze modlia všetky rodiny, každý z nás pridal svoju vlastnú prosbu a spoločne sme sa pomodlili aspoň jeden desiatok ruženca. Deti sa pri modlitbách striedali.

2. Vybrali ste si obraz, na ktorom je Matka Božia - Má-

ria. Má vo Vašej rodine úcta k Márii svoje miesto?

Jozef: Radi sa k Panne Márii obraciame so svojimi prosbami. Medzi najkrajšie zážitky spojené s úctou k Márii patrí púť na Mariánsku horu v Levoči, na ktorej sme mohli na vlastné oči vidieť pápeža. Táto púť v nás zanechala veľmi silný dojem a v spomienkach sa k nej radi vraciame.

Mária: Mariánsku púť v Levoči nevynecháme ani jeden rok a chodia s nami aj naše deti: Aj keď prídu poriadne unavené, vždy sa na púť tešia.

3. V dnešnej dobe pôsobí na deti veľa negatívnych vplyvov vonkajšieho prostredia. Čo im môže dať spoločná modlitba v rodine?

Jozef: Dnes je hektická doba a práve v nej si treba nájsť čas na svojich najbližších. Ako rodičia sa snažíme

Rodina Sendrejova z Tepličky

svoje deti usmerňovať v otázkach viery a naučiť ich, že treba prosiť Boha o všetky milosti. Je dôležité priviesť deti k poznaniu, že do kostola treba chodiť nie preto, lebo to rodičia prikázali, ale z vlastného presvedčenia. Lukáš aj Jožko už niekoľko rokov miňujú a máme radosť z toho, že idú na svätú omšu bez nášho upozorňovania.

Mária: Najdôležitejší pre deti je určite osobný príklad rodi-

čov. V dospelosti si iste spomenú, čo sme robili spolu ako rodina, že sme sa spoločne modlili nielen pri obraze Panny Márie, ale aj pred jedlom alebo pred spaním, ako sme prežívali Vianoce a iné sviatky. Dúfame, že si z toho zoberú určitý model rodinného života, ktorý budú zachovávať aj vo svojich rodinách, ktoré si raz iste založia.

Zhovárala sa Ľubomíra Dzimková

AKO SA STAVAL KOSTOL V LIESKOVANOCHE

Počul som rôzne kuriozity v súvislosti so stavbou kostola v Lieskovanoch. Pani kostolička Mária Mirovčáková mi požičala videokazetu s nahrávkou stavby kostola a ja som si jedného dňa sedol k televízoru a všetko som si pozrel. Keď sa stavala obvykle sa zbúra stará budova a na jej mieste sa postaví nová. V Lieskovanoch to bolo celkom opačne, najprv postavili nový kostol a potom ten starý (vo vnútri nového kostola) zburili. Nuž i takú tvár mal komunistický státny aparát: nutil ľudi robiť veci často naopak a to nielen pri stavbe kostola. Pochopl som, že vtedajší správca farnosti Michal Vilkovský nemal povolenie na stavbu kostola, ale iba na jeho rozšírenie. Nuž ho rozšírili naozaj z každej strany.

Videl som mnohé známe tváre ako pracovali. Pracovalo sa so zápalom, ochotou. Pracovali veriaci z Lieskovian, ale aj z Markušoviec a Tepličky. A vykonalo sa dobré dielo. Dnes je kostol Nanebovzatia Panny Márie v Lieskovanoch dominantou dediny. Vo vnútri je moderné usporiadanie a známe priestraniny (dedina može rásť počtom a kostol jej stále bude stať), vonku stojí misijný kríž a nadherná kvetinová výsadba.

Všetko prezradza uspôsobenosť a primeraný zmysel pre výkus a krásu.

Tohto roka 15. augusta uplynie 10 rokov od požehnania tohto chrámu. Požehnanie zvonov vykonal generálny vikár Andrej Imrich a požehnanie kostola v uvedený deň spišský biskup Dr. František Tondra. Tých 10 rokov mi dáva dôvod, aby sme si na túto stavbu spomenuli a dakovali. Úprimná vdaka patrí Michalovi Vilkovskému i všetkym, ktorí na tejto stavbe s láskou pracovali. Milí Lieskovancania! Dútam, že si uvedomujete duchovnú hodnotu svojho chrámu postaveného pred 10 rokmi. A preto, až budeš 15. augusta klačať v kostole pred bohostánkom, nech vase ruky sú schopné ťepkať modlitbu vdaky.

Ján Duda

Bože, pripravuješ si z nás ako zo živých a vybraných kameňov duchovný chrám; prosíme Ťa, zošli svojej cirkvi Duchu Sväteho, aby neprestajne pôsobil v tvojich veriacich a budoval v nich nebeský Jeruzalem.

Z modlitby na výročie posvätenky chrámu

Kamenistá a trnístá cesta

27. júna tohto roku sa dožíva 35. výročia kňazskej vysviacky markušovský rodák **Jozef Mrovčák**. Spomienku vo forme článku nášmu jubilantovi napísal ThDr. Pavel Janáč, PhD., prodekan na Katecheticko-pedagogickej fakulte v Ružomberku.

Farnosť Markušovce je bohatá na kňazské povolania. Pochádzajú z nej 10 doteraz žijúci kňazi. V tejto farskej rodine má svoj pôvod aj vdp. Jozef Mrovčák, ktorý v tieto dni oslávил 35. výročie kňazskej vysviacky.

Jubilant sa narodil 25. marca 1943 v Markušovciach rodičom Jozefovi Mrovčákovi a Rozália, rod. Dobranskéj ako druhé dieťa zo štyroch súrodenecov: Ambróza, Antona a Márie. Nebohá matka Rozália bola sestrou vzácnego spišského kňaza Pavla Dobranského, naposledy farára v Hrabišiciach. V krstnom pramene markušovského farského chrámu sv. Michala archanjela prijal malý Jozef sviatost krstu a bol včlenený do tamného Kristovho tela - Cirkvi.

Viera rodičov a kresťanský život v rodine i vo farnosti bolo semenišom jeho kňazského povolania.

Po maturite v roku 1960 sa prihlásil na CMBF v Bratislave. Po päťročnom úspešnom štúdiu posvätnej teológie dňa 27. júna 1965 bol otcom biskupom Mons. ThDr. Ambrázom Lazí-

kom, trnavským apoštolským administrátorom, vysvätený na kňaza pre službu Spišskej diecézy.

Kňazské itinerárium jubilanta bolo kamenistou a trnístou cestou. Po krátkej kaplanskej zástavke v Ružomberku absolvoval základnú vojenskú službu. V rokoch 1967-1970 vystriedal niekoľko kaplánov: v Ružomberku, v Záhrivej, v Trstenej a Spišskom Bystrom. V roku 1970 sa stal správcom farnosti v Brutovciach. V roku 1973, v čase normalizácie komunistického režimu, bol zbavený štátneho súhlasu pre vykonávanie pastoračnej služby v diecéze a odchádza do výroby.

Ako kňaz - robotník neprestal realizovať svoje kňazstvo. Zmenila sa iba forma a priestor jeho kňazského pôsobenia.

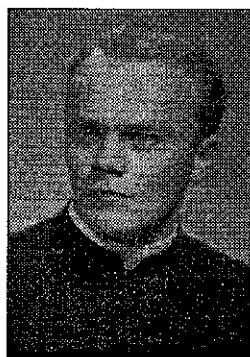
Svoje sily a talent venoval tajnej pastorácii mládeže. V tej dobe bol na Slovensku veľký nedostatok náboženskej literatúry. Kňaz Jozef využil vo výrobe svoje schopnosti aj na rozširovanie zakázanej náboženskej literatúry, ktorú bolo potrebné tajnými kanálmi priblížiť zo zahraničia, najmä cez Poľsko. Išlo najmä o knihy, ktoré vydával Slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda v Ríme. Illegálna pastoračná činnosť, ako aj riskantná aktivita s rozširovaním náboženskej literatúry, mu „zabezpečili“ trojročný pobyt vo

vázení. Pobyt vo väzniciach oslabil jeho zdravie. Po návrate z väzenia zostal nadálej vo výrobe bez možnosti pôsobiť v pastoračnej službe. Po revolúcii v roku 1989 sa vrátil do pastoračnej služby v diecéze. V roku 1990 bol ustanovený za správcu farnosti vo Veľkom Borovom. Jeho oslabené zdravie mu však nedovoľovalo viesť farnosť. Diecézny otec biskup Mons. Prof. ThDr. František Tondra mu umožnil, aby vykonával službu výpomocného duchovného k Krušetnici a v Spišskom Podhradí. Túto službu vykonával od roku 1991 až do roku 1996, kedy odišiel na invalidný dôchodok do Kňazského domova sv. Jána Boska v Spišskej Kapitule, kde žije dodnes. Ani v diecéznom kňazskom domove náš jubilant nestratil chut' pomáhať a apoštolať. So súcitom a milosrdňstvom sa ujíma slabších spolubývajúcich kňazov a pomáha im v duchovnom živote.

Náš jubilant sa ako kňaz vyznačuje troma peknými črtami kňazského charakteru: vernosťou učeniu Katolíckej cirkvi, ktorá sa prejavuje v jeho erudovaných rozhovoroch o otázkach viery, vrúcnou úctou k Panne Márii, ktorú prezrádza jeho záľuba v modlitbe sv. ruženca a milosrdná láska, ktorú prejavuje vo svojom okolí voči tým, čo sú slabí a odkázaní na pomoc.

Cesty kňaza sa mnohými znakmi podobajú Ježišovej krížovej ceste, na ktorej je mnoho zastavení.

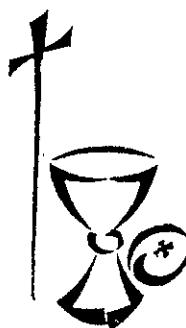
Mnohé z týchto znakov je vtlačených aj do kňazskej cesty nášho jubilanta Jozefa Mrovčáka. Želáme mu a vyprosujeme, aby v trpežlivosti a v sile Ducha Svätého aj nadálej kráčal po stopách Kristovho utrpenia a statočne niesol svoj ľudský a kňazský kríž vo vedomí, že aj utrpením a svojimi slabostami dopĺňa, čo Kristovmu utrpeniu chýba pre dobro jeho tela, ktorým je Cirkev (porov. Kol 1,24).

Ako novokňaz

Primicie vdp. Jozefa Mrovčáka

Pavel Janáč

JUBILANTOVI

k 50. výročiu kňazskej vysviacky a zlátemu kňazskému jubileu Michalovi Šefčíkovi

Oblúk 50-ročnej služby v Kristovom kňazstve

zdobí život nášho jubilanta vsdp. Michala Šefčíka. Dnes sa s úctou, vďačnosťou a láskou skláňame pred týmto časom služby Bohu a ľuďom.

Ďakujeme spolu s jubilantom za dar života. Ďakujeme za dar a tájomstvo kňazského života.

Tájomstvo povolania si nesie jubilant sám. My len tušíme, ako sa zrodilo v ďažkých rokoch druhej svetovej vojny.

Prišiel rok 1950 - jubilejný rok. Diakov v poslednom ročníku nemohol vysvätiť ich vlastný biskup. Bol internovaný vo svojej rezidencii. Aj nášho jubilanta prichýnila pre najkrajšiu chvíľu v živote kňaza - predeň vysviacky - klenba rožňavskej katedrály a ruky starostlivého otca biskupa Dr. Róberta Pobožného. Stalo sa tak 1. júla roku 1950.

O našom jubilantovi a jeho kňazskej generácii treba s úctou povedať, že prešla doslova a do písma na štyridsať ročný putovaním Cirkvi na Slovensku. Ako Mojžiš viedla ľud zo zajatia a neslobody k zasľubenej zemi. V Božom pláne prislúbená zem náboženskej slobody mala napísaný rok 1989. Väzneństvom a nemožnosťou formovania novej kňazskej generácie po roku 1950 alebo len v obmedzených podmienkach jediného seminára na Slovensku - v Bratislave - zdecimované kňazské rady ešte viac rokmi predeli. Maličkým vydýchnutím bola epizóda dubčekovského roku 1968.

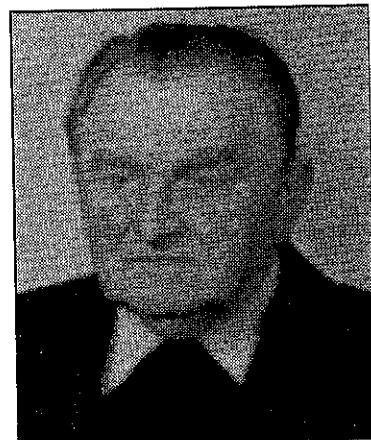
Treba priznať, že aj teraz si reálne uvedomujeme súvislosti. Uvediem niektoré: Farnosť Spišský Hrhov, ktorú dňa nás jubilant spravoval sám, to sú dnes tri farnosti. Cez levočský odpust v roku 1980 mal dovolenie spovedať ôsmi kňazi. Dnes má biskupský úrad osobitné ekonomicke oddelenie. Dvadsať rokov mal jedného ekonóma na vset-

ko - nášho jubilanta.

Osobne ma s ním spája mnohé, napr. bol kňazským spolubratom môjho principála z čias bohosloveckých štúdií už nebohého vdp. Antona Tholta. Spolu boli vysvätení. Po roku 1970 som sa s ním - správcom farnosti Spišský Hrhov a neskôr v rokoch 1971-1991 správcom farnosti vo mojej rodnej obci Bijacovce, ako levočský kaplán často stretával. Denné spoločenstvo sme prežívali v rokoch 1974-1980, keď som bol tájomníkom na Biskupskom úrade v Spišskej Kapitule. Hoci to neboli pre Cirkev zo známych dôvodov jednoduché roky, naše spoločenstvo na čele s ordinárom Mons. Štefanom Garajom, riaditeľom Biskupského úradu Mons. Michalom Klučárom, s naším jubilantom - ekonómom, sa vedelo v spolupráci s kňazstvom biskupstva v mnohých situáciách statočne podržať. Najkrajšie ohodnotenie ducha biskupstva, isto nechtiac, vyjadril generálny tájomník Sekretariátu pre veci cirkevné MK SSR Dr. Karol Homola, keď prišiel v marci 1976 na štátom zakázanú oslavu dvestoročného jubilea založenia diecézy a pri príchode do auly biskupskej rezidencie, ktorá bola plná kňazov po nádhernej slávnosti koncelebrácie v katedrále vyslovil túto vetu: "Tu ešte cítíš Vojtaššákovho ducha". Mysel to hanlivo, ale povedal to veľmi pravdivo.

Bola a je to zásluha nášho jubilanta, jeho kňazskej generácie, že pestovala tento "vojtaššákovský duch" i v nás mladších.

Jemu a všetkým kňazom a veriacim biskupstva patrí vďaka za prežité roky štyridsaťročnej púte za náboženskou slobodou. To ich modlitby, pastorácia, služba v duchu odkazu veľkého biskupa - mučeníka Jána Vojtaššáka sa opierali do "berlínskeho múra" zloby, rozdelenia, potupejania kríza, neslobody... Obety mnohých pred nami vyberali tehlíčku po tehole z tohto pomyselného múra, ktorý rozdeľoval Európu, až sa v novembri 1989 zrútil. Ako vždy s mierou presnosti hraničiacou s istotou sa aj v živote nášho jubi-

Vdp. Michal Šefčík

lanta naplnil Mojžišov údel - po štyridsaťročnom kňazskom živote vysiel na vrch nad zasľubenou zemou a pre vek a podlomené zdravie prenechal priestor slobodného života Cirkev, usporiadane cirkevné pomerky, diecézu na čele s biskupom, obnovený kňazský seminár, živá Spišská Kapitula, obnovený pastoračný život vo farnostiach... to všetko prenechal mladším.

Je dobré, že stojí dnes na "hore" a svojou modlitbou, trpezlivým znášaním kríza staroby a choroby pomáha tým "dole" k statočnému životu lásky k Bohu a k bližným.

Je dobré si všímať týchto našich starších kňazských spolubratov, ako aj všetkých starých a chorých veriacich, našich bratov a sestry po našich rodinách a penziónoch, nemocniciach v ich službe sprevádzania naším životom. Patrí sa nám v úcte vnímať ich simeonovské dokonávanie diela života: "Teraz už prepust", Pane, svojho služobníka v pokoji..."

Preto sa patrí pri krásnom zlatom jubileu vsdp. Michala Šefčíka spojiť sa s ním vo vďakе pred Bohom za dar jeho života, povolania, štyridsaťročnej obety i jeho pokračovania v obete vlastného života. A potom sa nám patrí vysloviť jeho životu jedno vrúcne ľudské: "Ďakujeme, duchovný otče!"

Jozef Jarab

(Pozn. redakcie: Autorom zdravice jubilantovi je doc. ThDr. Jozef Jarab, PhD., rektor Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka a moderátor Teologického inštitútu CMBF UK v Spišskom Podhradí).

Jubilant Miško Pačnár

Patri k našej ľudskej prirodzenosti, že za všetko, čo je dobré a čo nie je samozrejmé, ďakujeme. Keď sa ale tak obzrieme okolo seba, s údivom zistíme, že v živote je toho veľmi málo, čo by sa dalo pokladať za samozrejmé. Azda skoro nič. A tak z ľudského pohľadu máme ďakovať za množstvo vecí, skoro za všetko. Ďakujeme predovšetkým za najvyšší dar, ktorý často pokladáme za samozrejmý - aj keď nie je - a tým je nás život, ktorý sme dostali z Božích rúk. A druhým takým veľkým darom je dar kňazstva, ktorý pred 50-timi rokmi dostal nás rodák, vdp. Michal Pačnár, za veľmi zvláštnych okolností.

Pamäťám sa, keď sme sa raz spolu s naším jubilantom a neb. osv. pánom kapitulným vikárom ThDr. Jozefom Ligošom vracali z pohrebu jedného kňaza z Oravy, vtedy nás jubilant povedal: "Ja by som chcel teraz zomrieť, keď som mladý, aby všetci počuli, aký som bol dobrý, lebo až na pohrebe kňaza sa dozvieme, čo všetko dobre robil." A tak ani ja nechcem teraz písť o jeho dobrých pastoračných skutkoch, to nechám na potom, ale predsa by som sa chcel niektorých udalostí zo života jubilanta doknúť:

Narodil sa 27. 9. 1926 v Markušovciach. Pretože v tieto roky bola v našej vlasti veľká hospodárska kríza, jeho otec Ondrej odišiel za prácou do Kanady. A tak Miško prežil svoje detstvo pod starostlivým dohľadom svojej mamy Johany. Gymnázium vyštudoval v Sp. Novej Vsi. Po maturite mal veľkú chuť prihlásiť sa do niektornej misijnnej rehole, lebo ho veľmi lákala Afrika alebo India. Ale keď ho prijali na Vysokú školu bohosloveckú v Sp. Kapitule, horivo začal študovať teológiu. Prišiel však rok 1950, kedy mal slávnostnou vysviackou za kňaza zakončiť svoje štúdiá, ale vtedy začalo tvrdé prenasledovanie Cirkvi. Seminár bol rozpustený na príkaz vlády. Otec biskup J.E. Mons. Ján Vojtaššák bol pod prísnym dozorom v domácom

Pohnuté osudy pána biskupa Vojtaššáka sú známe. Pochádzal zo zbožnej rolnickej rodiny. Ako kňaz pôsobil na viacerých miestach. Na biskupa bol vysvätený 13. februára 1921. V roku 1922 začiel v diecéze večítu poklonu Najsvätejšej Svatosti Oltámej. V rokoch 1932-33 rozšíril seminár a učiteľský ústav. Aj keď bol 44-rokov spisovateľom.

rokov spisovateľom, diecézu spravoval len 29 rokov. Štát mu robil problémy už od 5. 5. 1945, kedy ho prvýkrát zatkli, a väzniili v Bratislavе. Od 3. 6. 1950 bol internovaný v biskupskej rezidencii, 16. 11. 1950 odvlečený do Prahy – Ružiné, 15. 1. 1951 v Bratislavе odsúdený na 24 rokov ľažkého väzenia. Po amnesii 5. 10. 1963 žil v Oravskej Lesnej a v Senohrabcach pri Prahe. Na rodnej

väzení, a tak so súhlasom spišského biskupa ho v Rožňave vysvätil J.E.ThDr. Róbert Pobožný, rožňavský biskup. Vysviacka sa konala veľmi tajne, lebo keby bola verejná, okamžite by boli nášho jubilanta, ale aj p.biskupa, zaťkli. Bolo to 1. septembra 1950.

Svoju primičnú sv. omšu mal včas ráno o 4.00 hod. v markušovskom kostole za prítomnosti vdp. farára Jána Skraka a rodičov.

Náš jubilant nenastúpil do pastoracie ako novokňaz, ale do výroby ako tajný kňaz. Stál sa administratívnym technikom na Polhohospodárskej škole v Sp. Novej Vsi a potom pracoval na rôznych pracoviskách Akadémie vied a Hydrobiologickej ústavu, kde mal na starost výskum v oblasti rybárstva. Takto pracoval celých 19 rokov.

Od 1. Júla 1969 nastúpil ako archívár na Biskupský úrad v Sp. Kapitule a začal s radosťou vypomáhať v dušpastierskej práci v kapitulskej farnosti, lebo tým sa uspokojoilo aj jeho srdce, že môže konečne pracovať aj pre Ježiša. Ale po piatich rokoch musel aj odtiať odísť za kaplána do Lipt. Mikuláša a od r. 1977 stáva sa farárom v Lipt. Trnovci a súčasne spravuje aj farosť Prosiek a vypomáha horivo spovedaním a zastupovaním v susedných

farnostiach. Jeho pastorácia je teda všeobecná a využitá pre dobro Cirkvi.

Hovorí sa, že život je ustavičné striedanie radostných chvíľ s bolestnými, peknými chvíľami s ľažkými. Je to naozaj tak. Aj v živote nášho jubilanta prišli ľažké chvíle telesnej slabosti, ktoré znášal trpeživo, s pokojom a obdivuhodnou vynovenosťou a keď sa pridali aj psychické problémy, odchádza na zaslúžený odpočinok 1. júla 1998 do Charitného kňazského domova v Sp. Kapituli, kde žije dodnes a aj nadálej vypomáha najmä spovedaním v katedrále a na filiálpach.

Jubilantovi žičíme veľa Božích milostí, aby nás Veľkňaz Kristus ho sprevádzal svojimi milosťami pri pokojnom prežívaní jesene kňazského života medzi oltárnymi bratmi a za obeťave starostlivosti ctihonodých sestričiek. Mons. M. Klučář

Orave ale pobudol iba tri týždne, pretože štátne orgány rozhodli, že tento "slobodný občan" musí byť v domove dochodcov v Senohrabcach. Opustil izbu mohol iba na jeden deň, ale aj to musel zahľásť správcom domova. Každá návšteva k pánu biskupovi musela byť ohlášená v kancelarii. A tak vlastne jeho

Spisský biskup František Tondra schválili tuto modlitbu za blahorečenie biskupa Jana Vojtaššáka:

"Vsemohúci Bože, vyvolil si si svojho služobníka Jana Vojtaššáka, aby trpel na Tvoju slávu a pre dobro Cirkvi. Vážneny, ponížovaný, opútavaný, zosmiesňovaný a pinnuteny vykonávať najposlednejšie práce mesiac v mesiaci, tento udel v hlbokej

pokore. Za hranicami Slovenska prijal z Tvojich ník kálich utrpenia. Na pohľad nič nezostalo na ňom z dôstojnosti veľkňaza Cirkvi, podobne ako z Ježiša Krista, keď ho vedeli na Kalváriu, avšak v jeho vnútri si ziaľil Ty sam. Bože. Prosime Ťa, večny Bože, oslav svojho služobníka Jana, aby sme si ho uctievali na oltároch celej Cirkvi. Za jeho blahorečenie Ťa prosíme skrze Krista, našho Pána. Amen." Jaroslav Chovanec

35. VÝROČIE SMRTI BISKUPA JÁNA VOJTAŠŠÁKA

Veľmi milo nás prekvapil list od šéfredaktora "Duchovného Pastiera" a člena Mediálnej komisie KBS ThLic. Daniela Diana. Z jeho listu vyberáme:

"Časopis je naozaj na úrovni. Istým spôsobom napĺňa moju predstavu o farskom časopise. Veľmi Vám prajem, aby ste vedeli i nadálej tak pútavo informovať o živote vo Vašej farnosti. Celkom iste platí, že informácie sú základom vytvárania vzťahov, základom toho, čo je tak veľmi potrebné pre rozvoj farského spoločenstva. Zaujali ma rôzne aktivity, ktoré vyvijáte. Mnohé periodiká, ktoré presahujú rámec mesta, dediny alebo regiónu, nestáčia v čitateľoch vzbudiť záujem o dianie v menších cirkevných spolo-

čenstvách, napr. farskej. Vy máte tú výhodu, že môžete "intímnejšie" vstúpiť do života jednotlivca i rodiny vo farnosti. Máte širšiu možnosť vstúpiť ľuďom do ich osobného života, lebo ste im blízki a ste spomedzi nich. Nech Vám Pán i nadálej pomáha. Želám Vám i všetkým Vašim druhým veľa úspechov v diele evanjelizácie cez vydávanie Vášho farského občasníka."

Okrem toho nám dp. Dian napísal i niekoľko svojich námetov, ktorími sa budeme zaoberať.

-r-

VĚDAKA

Dňa 14. mája 2000 pribudlo do našej farnosti vyše 200 dospelých kresťanov. Svätá omša a sám obrad birmovania bol nezabudnuteľným zážitkom pre všetkých birmovancov. Aj kázeň otca biskupa Andreja Imricha bola veľmi povzbudzujúca a poučná. Duchovným zážitkom pre nás birmovancov nebola len svätá omša, ale aj príprava na sviatost'

birmovania, ktorá obsahovala prednášky, stretnutia a rôzne spoločné podujatia.

Chcem sa podakovať pánu farárovi za jeho obetavú prácu, prednášky, skúšky, snahu o to, aby sme vedeli všetko, čo je potrebné pre nás ako dospelých kresťanov.

Dalej sa chcem podakovať aj Mgr. Ľubošovi Šipošovi za jeho náučné prednášky, povzbudivé slová a spoločné výlety.

V neposlednom rade moja vdaka patrí aj vedúcim skupín birmovcov. Ďakujem, že obetovali svoj druhocný čas a pripravili si program na naše stretnutia. Myslím si, že všetci birmovanci sa na tieto stretnutia tešili a s radosťou na ne prichádzali. Bola by som veľmi rada, keby tieto stretnutia voľne pokračovali aj v budúcnosti.

Ďakujem všetkým, ktorí sa na príprave birmovancov podielali a obetovali svoj čas, ktorý má v súčasnosti neoceniteľnú hodnotu.

Lucia Hudáková

Mgr. Ján Budzák sa stal kaplánom v Markušovciach

Narodil sa 26. 9. 1975 v Liptovskom Mikuláši rodičom Jánovi, pochádzajúcemu zo Spišskej Belej a Anastázii Lengrínovej

z Hybe. Má len jedného brata Michala. Základnú školu navštěvoval v Liptovskom Mikuláši. Od roku 1990 do 1994 navštěvoval Gymnázium tiež v Lipt. Mikuláši. Po skončení gymnázia nastúpil do Kňazského seminára v Spišskej Kapitule, kde svoje štúdiá ukončil v júni 2000. Na otázku, čo nové chce priniesť do pastorácie našej farnosti, odpovedal: „To, čo sa od kňaza očakáva: byť tým, čím má kňaz byť - prostredníkom medzi Bohom a ľuďmi.“ A čo chce odkázať našim veriacim? „Na veriacich sa veľmi teším.“

FARSKE CENTRUM VZDELÁVANIA

■ VYUČOVANIE NEMČINY A ANGLIČTINY

Farské centrum vzdelávania v Markušovciach oznamuje všetkym záujemcom, že od 1.9.2000 sa im ponúka možnosť naučiť sa nemčky a anglicky jazyk. Prihlasil sa môžu začiatčníci i pokročili. Vyučovanie bude v podvečerných hodinach a plánuje sa, aby v triede nebolo viac než 10 študentov. Príhlášky možno podať do 31. júla 2000 na Rím. kat. farskom úrade v Markušovciach. Príhlásil sa môžu záujemci nielen z Markušoviec, ale aj Tepličky, Lieskovian, Rudnían, Matejovcach Hornadom, Odorina alebo Jamníka. Vyučovanie nemčiny povedie Monika Hodnická, učiteľka nemčiny na Strednej priemyselnej škole strojníckej v Spišskej Novéj Vsi. Vyučovanie angličtiny povedie PhLic. Jan Pramuka, profesor angličtiny a sociológie na Teologickom institúte v Spišskom Podhradí, ktorý roky 1990-96 strávil na študijnom pobýte v USA. Vyučovať sa bude v spoločenskej miestnosti fary v Markušovciach.

■ VYUČOVANIE HRY NA ORGAN

Aj v školskom roku 2000/2001 bude pokračovať ďalší ročník vyučovania hry na organ, ktorú vede doc. Dr. Amantius Alkimjak, profesor liturgiky a hudby na Teologickom institúte v Spišskom Podhradí. Vyučuje sa v sobotu v popoludňajších hodinach na fare v Markušovciach a príhlášky treba podať do 31. júla 2000 na fare v Markušovciach.

■ NABOZENSKE VZDELAVANIE

Oznámuje všetkym, ktorí majú záujem rozšíriť svoje vzdelanie v náboženskej oblasti, že Farské vzdelávacie centrum v Markušovciach otvára v septembri 2000 náboženské vzdelávanie dospelých a mládeže. Zimný semestier roku 2000/2001 bude venovaný téme: "Katolická cirkev z pohľadu cirkevného práva" a povedie ho Dr. Ján Duda, markušovský farár, súdny vikár Spišskej diecézy a profesor cirkevného práva na Teologickom institúte v Spišskom Podhradí. Príhlášky treba podať do 31. júla 2000 na fare v Markušovciach. Vyučovať sa bude v spoločenskej miestnosti fary v Markušovciach a rád privítame záujemcov nielen z Markušoviec, ale aj zo susedných farností.

DUCHOVNÉ AKTIVITY

- ☒ V sobotu 6. mája vykonali birmovanci púť na Mariánsku horu v Levoči. Zúčastnili sa sv. omše, ktorú tam celebroval spišský diecézny biskup prof. Dr. František Tondra. Púť viedol pán kaplán Jaroslav Chovanec, ktorému pomáhali vedúci skupín.
- ☒ V nedel'u 14. mája spišský pomocný biskup Mons. Andrej Imrich birmoval v našej farnosti. Pri sv. omši o 8,00 hodine birmoval v Tepličke, kde prijalo sviatost' birmovania 90 birmovancov a pri sv. omši o 10,30 hodine birmoval v Markušovciach, kde sviatost' birmovania prijalo 110 birmovancov.
- ☒ V nedel'u 7. mája bola slávnosť' prvého sv. prijímania v Lieskovanoch, ktorú viedol domáci pán farár Ján Duda. K prvemu prijímaniu pristúpilo spolu 7 chlapcov a dievčat. Prvé sv. prijímanie v Markušovciach bolo 21. mája a v Tepličke 28. mája.

AKTIVITY MIMO FARNOSTI

- ◆ V úterok 2. mája prednásal pán farár Dr. Ján Duda na pôde Rimskokatolíckej bohosloveckej fakulty v Bratislave na temu: "Proces blahorecnenia biskupa Jana Vojsláka". Prednáška sa uskutočnila na pozvanie ThDr. Jozefa Halku, profesora cirkevných dejín na spomínanej fakulte a odznala v rámci prednášok "50 rokov od päťdesiatych rokov".
- ◆ V stredu 17. mája v Spišskej Kapitule zasadala Knazská rada Spišskej diecezy, ktorú sa zúčastnil aj pán farár Duda. Popoludní zasadol zbor konzultorov.
- ◆ V nedel'u 18. júna popoludní o 15,00 hodine prednásal Dr. Ján Duda o Bozom služovi Jánovi Vojslákovi veriacim z Vlkartoviec pri Poprade. Prednášal ho pozval mestný spravca farnosti Ivan Bujňák.
- ◆ Vo štvrtok 15. júna sa konala knazská rekolécia v Spišskej Novej Vsi. Na požiadanie pána dekanu vystúpil na nej s prednáškou markušovský farár a hovoril na tému: "Prislušnosť k rituálnej cirkev".
- ◆ V nedel'u 25. júna kázal pán farár na primiciach v Tyršovine na Orave novoknázovi Mgr. Milanovi Ferencíkovi.
- ◆ V pondelok 26. júna sa vo Svišti uskutočnilo jednodňové pracovné stretnutie všetkých zainteresovaných v procesoch blahorecnenia na Slovensku. Stretnutie zorganizoval Tribunal procesu blahorecnenia biskupa Jana Vojsláka a do organizácie stretnutia boli zainteresovaní aj Dr. Duda a Ing. Mgr. Chovanec. Na stretnutí sa zúčastnili aj János Soke z úradu beatifikácie kardinála Mindszentyho z Budapešti a Dr. František Šuter z Nitry.

PRACOVNÉ AKTIVITY

⇒ V máji pan Ján Živčák uskutočnil výsadbu kvetov na kostolnom dvore v Lieskovanoch a aj napäť sa stará o krásnu úpravu kostolného nádvoria.

⇒ Pred birmovkou sa vykonali niektoré pracovné upravy na kostolnom dvore v Markušovciach. Nanovo bola omietnutá zapadná vstupná brána do kostolného nádvoria a pohrebná kaplnka rodiny Máriassy na nádvorií kostola. Bola natretá strecha na oboch vstupných bránoch a na spomínanej kaplnke. Vďaka za to patrí tým, ktorí príšli podať pomocnú ruku: stavebný majster Štefan Kalafut s manželkou Mariou, členovia Hospodárskej rady Štefan Šterbák, Ján Jánošík, Jozef Sukeník, ďalej Valentin Hudák, Jozko Sukeník ml., Ján Rimbala, Stanislav Masliš, Jozef Kamenický.

⇒ Júnové hromobitie zase poškodilo elektroniku ozvučenia kostola v Markušovciach i chod kostolných zvonov. Na ich opravu pracovali pán Galko, Jozef Kamenický, Štefan Kalafut, František Kalafut, Pavol Hodnický a pán Ovčiarik z Lieskovian.

INÉ

✓ V nedel'u 4. júna sa konal výlet miništrantov do Markušovskej doliny spojený s opekaním slaniny. Zúčastnil sa ho p. kaplán Jaroslav Chovanec.

✓ V úterok 13. júna začali svoje letné prázdniny štvrťa markušovskí bohoslovci: Cyril Hamrák, ktorý na jeseň nastúpi do 3. ročníka, Pavol Malíňák a Róbert Gurčík nastúpia do 2. ročníka a Ján Rimbala do 1. ročníka svojich teologických štúdií a knazskej formácie v Spišskej Kapitule.

✓ V jednu júnovú noc neznámy páchateľ vnikol do nádvoria kostola v Markušovciach a odtrhol medené zvody dáždovej vody z budovy kostola. Nové zvody nebudú medené, ale z pozinkovaného plechu.

✓ V piatok 30. júna sa v sále Kultúrneho domu v Tepličke uskutočnil juhniáles - zábavné posedenie pre mládež našej farnosti. V súlade s predpisom kán. 1156 KKP ho povolil (kedže bol v piatok) domáci pán farár Duda.

NOVÝ BOHOSLOVEC

Naša semi-nárska rodina sa opäť rozrástla. Po úspešnom zvládnutí prijímacích po-hovorov bol na RKCMF UK v Sp. Podhradí prijatý **Ján Rimbala**.

Narodil sa 14. 10. 1979 v Levoči rodičom Jánovi a Darine, rod. Juríkovej. Otec pochádza z Markušoviec, matka je rodáčka z Tepličky. Ján bol pokrstený 28. 10. 1979 v Markušovciach. Má dvoch súrodencov. V roku 1998 ukončil štúdium na Katolíckom gymnáziu v Levoči a po ňom absolvoval základnú vojenskú službu v Rimavskej Sobote. Odporúčame ho do vašich modlitieb.

Leto s Bohom!

1. 7. Čo je to? Sú to dve číslice s dvoma bodkami alebo je to dátum v kalendári ako každý iný, alebo ... Áno, aj to, ale predovšetkým pre tých, ktorí chodili 10 mesiacov do školy, je to deň, na ktorý čakal určite každý z nás. Prázdniny znamenajú oddych od školy, učenia, možno učiteľov, no určite nie od Boha. Ved' Boh je stále s nami. Zo školy má určite každý z nás veľa krásnych.

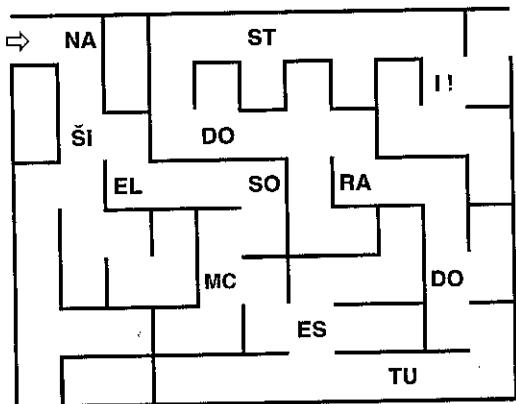
zážitkov, každý prežil veľa zábavy, no myslím si, že všetci sa tešíme na oddych, voľno, teplé slniečko – slovom prázdniny. Tak teda podakujme nášmu Otcom za to, ako sa nám darilo v škole, za všetko príjemné či menej príjemné, za úspechy alebo sklamania ... za všetko. A tak, ako sme na Boha mysleli cez školský rok, myslime naňho aj teraz. Preto sa s Otcom aj

cez prázdniny rozprávajme, stretávajme sa v kostole a Duch Svätý nech nás posilňuje, aby sme prežili krásne prázdniny, prežili ich ako božie deti a opäť 4. septembra nastúpili do ďalšieho ročníka školy. Prajeme Vám krásne prázdniny s množstvom krásnych zážitkov s kamarátmi, ale hlavne stále s Bohom.

Zuzka . . .

Labyrint

Ak prejdeš tento labyrint správne a pospájaš písmená rozdelené do dvojíc, priebežne na jedno heslo. Aké, to uvidíš na konci nášho labyrintu.

Osemšmerovka

V lete by sme nemali zabudnúť ani na :

E	L	Á	N	L	O	T	S	O	K	E
M	U	A	A	J	U	D	Á	S	A	V
T	K	CH	I	L	A	K	R	I	I	A
O	I	R	A	F	A	R	Á	R	N	N
M	N	Á	S	R	N	O	E	Š	J	J
Á	I	M	Ú	A	I	R	Á	M	E	E
Š	M	M	T	K	R	S	T	Á	Ž	L
N	O	S	A	R	Á	S	T	K	I	I
U	D	P	M	M	O	J	Ž	I	Š	U
Ú	Ť	K	E	R	A	M	A	D	A	M

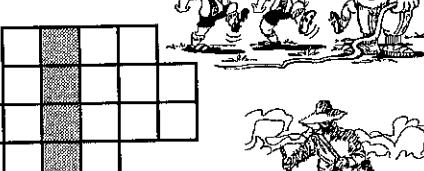
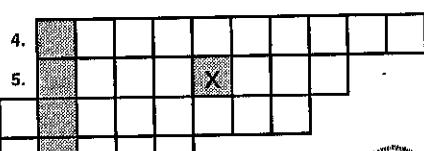
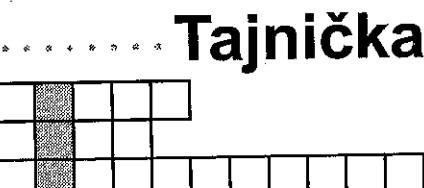
Stránku zostavila Zuzana Grečková

TOMÁŠ
NOE
JEŽIŠ
KALICH
ADAM
MOŽIŠ
KRST

CHRÁM
KOSTOL
ELÁN
EUCHARISTIA
EVANIELIUM
MATÚŠ
LUKÁŠ
MAREK

MICHAL
DOMINIK
MAMA
FARÁR
KAIN
MÁRIA
JUDÁŠ
SÁRA

- Boží chrám
- Neveriaci apoštol
- Siedme Božie prikádzanie
- Sviatosť kresťanskej dospelosti
- Ktorú modlitbu nás naučil Pán Ježiš?
- Sviatosť, ktorú uzatvárajú muž a žena
- Prvá Božská čnosť
- Prvá Božská osoba
- Prvý človek
- Koľko je prosieb v modlitbe Otče náš
- Ježiš Kristus bol v rieke Jordán ??????????
- Nádoba, v ktorej sa premieňa víno na krv

Odpovede na otázky v minulom čísle časopisu:

Prišli nám správne odpovede od Tatiany Tekáčovej, Daniely Hudákovej, Vladu Krála, Márie Královej, Mirky Královej, Marcelky Královej a Veroniky Sivačkovej z Markušoviec a Ľudmily Centkovej z Tepličky.